16/06/2026

Международна докторантска конференция събра богослови от София и Букурещ

Международна докторантска конференция събра богослови от София и Букурещ
Текст и снимки: Елена Дюлгерова
На 11 юни 2026 г. в зала 8 на Богословския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ се проведе международна докторантска конференция, посветена на научния обмен между млади изследователи, докторанти и преподаватели в областта на православното богословие.

Форумът събра представители на Богословския факултет на Софийския университет и на Докторантското училище „Св. изповедник Думитру Стънилоае“ при Богословския факултет „Патриарх Юстиниан“ на Университета в Букурещ.

Румънските докторанти участваха под ръководството на о. проф. д-р Никушор Белдиман — преподавател и научен ръководител в областта на омилетиката и катехетиката. От българска страна в конференцията участваха доц. д-р Андриан Александров – съорганизатор на срещата, проф. д-р Павел Павлов – Помощник на декана за магистърски програми, докторанти и СДК, доц. д-р Костадин Нушев – преподавател по “Православното богословие в диалог” (Общоуниверситетско докторантско училище, СУ) и докторанти от Богословския факултет. Срещата се превърна в пространство за академичен разговор, в който богословската наука е мислена в нейното живо църковно, просветно и мисионерско измерение.

В началото на форума организаторите подчертаха, че подобни срещи не са само част от университетския календар, а важна възможност за създаване на устойчиви връзки между богословските школи в България и Румъния. Проф. Павлов изтъкна, че богословските факултети са „училища за апостоли и мисионери“ — формула, която ясно очерта духовния хоризонт на конференцията. Тя напомня, че подготовката на богослова не се изчерпва с натрупване на академично знание, а включва формиране на църковно съзнание, пастирска отговорност и способност за свидетелство в съвременния свят.

Основен акцент в румънските доклади бе православната проповед — нейните извори, исторически модели, духовна сила и значение за живота на църковната общност.
Дякон докторант Даниел Казан, дякон в Патриаршеската катедрала в Букурещ, представи темата „Казанията на Варлаам — омилетичен модел в православния свят“ (Казания – Сборник с проповеди 54 неделни и 21 за Господските и Богороднични празници и по-големи светии (бел. о. Кирил Синев). Докладът насочи вниманието към значението на Варлаамовата традиция и към начина, по който проповедническите сборници участват в съхраняването и предаването на православната вяра. Разговорът около дамаскините и казанията откроi връзката между византийско-славянското наследство, румънската книжовна традиция и българската духовна памет. В този контекст беше припомнено и значението на св. Софроний Врачански, чието дело естествено свързва българската и румънската църковна история.

Архидякон докторант Макарий Григориу, администратор на историческата Патриаршеска катедрала в Букурещ, говори за св. преподобни Димитрий Нови Басарбовски — светец, роден в българските земи и почитан като небесен покровител на Букурещ. В доклада бяха проследени темите за

смирението, монашеството и святостта, както и мястото на св. Димитрий Нови като духовна връзка между българския и румънския православен народ. Докторантът акцентира на това, че монашеството през вековете е един от стълбовете за съхраняване на вярата, духовната идентичност и братската любов между православните народи.
Докторант Ръзван Михай Клипич, патриаршески съветник в Отдел „Култура, иконография и реставрация“ на Патриаршеската администрация в Румъния, представи св. преподобна Мавра от планината Чахлъу — една от новопросиялите светици в Румънската православна църква. Докладът разгледа образа ѝ като исихастка, като жена на молитвата и като свидетелство за живата памет на народа, който съхранява сведенията за светостта дори тогава, когато писмените извори са оскъдни. Темата отвори по-широк разговор за канонизацията, за почитта към новите светци и за начина, по който светостта се разпознава в историческата памет на Църквата.

Докторант Андрей-Емануел Раду насочи вниманието към проповедта според виждането на св. преподобни Клеопа от манастира Сихъстрия — един от най-значимите духовници на Румънската православна църква през XX век. В изложението беше подчертано, че проповедта трябва да бъде библейска, сърдечна и изречена от опита на самия проповедник. Св. Клеопа разбира проповедта като страж на вярата, като духовна ограда на църковната общност и като слово, което трябва да подготви вярващите да приемат семето на Евангелието. Особено важен бе акцентът върху синергията: свещеникът е призван да проповядва Божието слово, а вярващите — да го приемат и изпълняват в живота си.

Протосингел (в Румъния „протосингел“ е монашеска офикия между йеромонах и архимандрит, а не административна длъжнаст, както е у нас – бел. о. Кирил Синев) докторант Диодор Шкиопу, игумен на скита „Св. Анна“ в Синая, представи темата за отношението между духовност и личност в омилетичното творчество на патриарх Теоктист Аръпашу. Докладът очерта поучението като характерна форма в проповедническото му наследство и показа как личният духовен опит на проповедника се отразява в словото му. В изложението бе откроена способността на патриарх Теоктист да съчетава конкретния повод на проповедта с по-дълбокия духовен смисъл, така че словото да бъде както пастирско, така и богословски наситено.

Докторант Теодор Могош, също от Докторантското училище „Св. изповедник Думитру Стънилоае“, представи темата за Новия завет в днешната проповед, разгледана през старозаветното пророчество на Йеремия. Докладът постави

важния въпрос за Стария Завет като жив богословски извор за православното проповедничество. В този контекст бе подчертано, че старозаветният текст не е само историческа подготовка към Новия Завет, а свидетелство за Божието действие в историята, което намира своето изпълнение в Христос и в живота на Църквата.

В дискусиите след докладите ясно се откроии общият интерес към омилетиката, пастирското богословие, монашеската духовност, светоотеческото наследство и култа към светците. Българските и румънските участници поставиха въпроси за мястото на проповедта в съвременната енория, за нуждата от богословски език, който остава верен на Преданието и същевременно достига до човека днес, както и за ролята на докторантските школи в подготовката на бъдещи преподаватели, изследователи и църковни служители.
Конференцията показа, че между богословските факултети в София и Букурещ съществува широко поле за сътрудничество. Обсъдени бяха възможности за бъдещи съвместни инициативи, за публикуване на докладите в сборник и за продължаване на академичния обмен. Сред конкретните перспективи беше спомената и възможността за следваща международна докторантска среща в Букурещ.

Международната докторантска конференция в Богословския факултет на Софийския университет се вписа в по-широкия процес на засилване на връзките между православните богословски школи на Балканите. Тя обедини академична задълбоченост, църковна памет и духовно общение. Затова нейното значение надхвърля рамките на еднодневен научен форум: тя напомня, че богословието се ражда в диалога между знанието и вярата, между университетската работа и живота на Църквата, между паметта за светците и отговорността към човека днес.

dobrotoliubie.com